

Odlomek iz Cankarjeve črtice „Večerna molitev“

Tako je bilo ob tistem času, ko je moja mati obolela.

Ker sem bil razumen dvajsetleten fant, sem takoj vedel, da bolezen ne bo kmalu pri kraju in da se bo treba pripraviti. Zato sem zbral svoje pesmi in sem jih prodal. Računal sem, ne vem zakaj, da vstane mati čez pol-drugi mesec; ne prej, ne pozneje; da vstane, nisem dvomil.

Minil je teden, minilo jih je troje.

Ko je minil tretji teden, v soboto zvečer je bilo, je mati počasi okrenila glavo in mi je pogledala v obraz z veselimi očmi.

„Ali si molil nocoj?“

Tudi jaz sem jo pogledal tako veselo, kakor pogleda dorasel človek neizkušenega, lju-beznivega otroka, ter sem jo pobožal po licih, ki so bila vroča in potna.

„Molil sem, mati!“

Tako laže dorasel človek neizkušenemu otroku.

Zatisnila je oči; odel sem jo do vratu in sem po prstih stopil iz izbe.

Zunaj je bila topla, tiha jesenska noč; zvezde so sijale; toliko jih je bilo, da sem od žarke svetlobe komaj razločil sinje nebo samo. Kakor sem gledal, se je bočilo to svetlo nebo zmerom niže ter se je v nedogled razmikalo na obzorju; in zdelo se mi je, da se vzpenjam v bleščeče nižave sam, da se moje noge ne dotikajo več trde zemlje.

Bolesten vzdih se je oglasil iz izbe. Stopil sem v vežo in sem tiho odprl duri. Mati me je pozdravila z očmi, ki so bile čiste, jasne, ali tako trudne in vdane, da me je izpreletelo do srca. Na mizi je gorela sveča; dremotna luč je sijala na materin beli obraz.

„Kod si hodil, da te ni bilo tako dolgo? ... Ali je že blizu jutra?“

„Zgoden večer je še, mati!“

„Zunaj je dež ... trkalo je na okno ...“

„Lep večer je zunaj; vse zvezde svetijo!“

Mati se je zamislila.

„Zdaj sem kakor na drugem svetu. Meni sivo jutro, vam zlat večer; meni jesenski dež, vam zvezde nebeške. Daleč ste od mene, komaj še vas vidim ...“

Nasmehnila se je.

„Ali veš, kam gre moja pot, da ste že tako daleč od mene in da vas komaj še vidim?“

Strmel sem vanjo in v obraz mi je puhnilo kakor led.

„Kam, mati?“

Govorila je počasi in tako tiho, da sem jo komaj slišal in razumel, ko sem se klanjal globoko k nji, lice do lica.

„Ali še veš, kako sva

takrat hodila v Ljubljano in kako sva se poslovila? Gazila sva sivo blato; dež je lil, da sva se stiskala pod dežnik, premočena pa sva bila obadva. Nič nisva govorila; beseda na ustnih bi bila solza v očeh. Sredi pota sva se poslovila; meni je bilo poldrugo uro nazaj do doma, tebi toliko do mesta. Stala sva na blatni cesti in sva se držala za roko. Meni je bilo takrat v mislih, da bi se tako poslovila od tebe, kakor se poslavljajo mestni ljudje, da bi te poljubila; pa me je bilo sram. Samo adijo sva si rekla, še v oči si nisva pogledala. Ti si vzel dežnik, pa sem se vsa ogrnila v tisto sivo ruto, ki je bila težka od dežja. Ko sva bila že daleč, sva se okrenila obadva hkrati. Stala sva dolgo, nič si nisva zaklicala, nisva se genila ... Ali veš, kam je držala najina pot, ko sva šla dalje, obadva zasolzena, upognjena, trudna? Tja je držala najina pot, od koder ni več poti nazaj ... in obadva sva vedela, kam drži najina pot ... Kar sem takrat občutila, občutim vse nocoj; občutim, da je končana ta težka pot, hvala usmiljenemu!“

Pokleknil sem pred njeno posteljo, njene roke sem držal v svojih. Mati je mirno spala, njene ustnice so bile nalahko odprte, njena

lica so bila čista in bela, vsa deviška. Spala je; zdaj pa se mi zdi, da je slišala vse moje besede in misli, mojo zadnjo večerno molitev.

Deset let je bilo, da nisem molil; tisto noč sem klečal in sem sklenil roke in sem klical Boga. Trepetaje sem ga klical, vsemogočnega, klical sem ga do jutra. Ob belem jutru sem naslonil glavo na blazino in sem zaspal ves utolažen in veren.

Tri tedne po tistem večeru je mati umrla. Ko sem jo poljubil na mrtve ustnice, ki so bile še mehke in gorke, ni bilo nič žalosti v mojem srcu. Bila je strašna misel, ki mi je ležala v prsih trdo in težko kakor črn kamen: Bog me je ogoljufal za molitev in vero, Bog je prelo-mil besedo! –

Po noči sem bdel sam ob njeni postelji. Roke je imela sklenjene na prsih, tik ob njenem vzglavju je gorela sveča. Vzel sem papir, da bi jo risal, kakor se mi je roka tresla. Ko sem gledal dolgo in mirno na njene ustnice, so se odpirala vrata moje duše in izlila se je nanjo svetloba iz nebes. Materine ustnice so se smehljale; v tistem smehljaju je bila moja večerna molitev in plačilo zanjo; Bog jo je slišal ter jo je uslišal po svoji modrosti.

1. Kaj je vedel, da ne bo kmalu pri kraju? () _____
2. Kakšen vzdih se je oglasil iz izbe? () _____
3. Koga je klical tisto noč? () _____
4. Kako dolgo je klical vsemogočnega? () _____
5. Koliko let ni molil? () _____
6. Kam je sijala dremotna luč? () _____
7. Kje je imela sklenjene roke? () _____
8. Kje je pobožal mater? () _____
9. Kam je pokleknil? () _____
10. Mati je občutila, da je končana ta () _____.
11. Kdaj je bedel ob njeni postelji? () _____

**Geslo ti pove, o čem
je dvomil fant.**

() () () () () () () () () ()
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11